

§2

Avsiktsförklaring om utökad fordonsflotta för Norrtåg AB (KTN/23/2024)

Sammanfattning

Region Jämtland Härjedalen äger 25 procent av Norrtåg AB. Övriga ägare är de Regionala kollektivtrafikmyndigheterna (RKM) i Norrbotten, Västernorrland och Region Västerbotten. Norrtåg AB ska i enlighet med ägarnas uppdrag bedriva regional persontrafik med tåg. Ägarna i bolaget bestämmer tillsammans hur och på vilka villkor de olika sträckorna ska trafikeras.

I december 2023 skickade AB Transitio ut en intresseförfrågan till landets tågregioner om att överta upp till fem tågfordon av typen Regina X52, motsvarande den modell som Norrtåg har idag. Tågen finns i dagsläget hos Västtrafik och beräknas finnas tillgängliga för övertagande under 2026 fram till fordonens tekniska slutår 2032. AB Transitio begär i ett första steg in intresseanmälningar för övertagande av ett eller flera av fordonen.

Norra Sverige utvecklas i snabb takt och är redan idag ledande inom många områden. De fyra norra regionerna har en samverkan som fördjupats genom åren, exempelvis genom att tillhandahålla och erbjuda invånarna och besökarna regionala och interregionala pendlingsmöjligheter. För att klara kompetensförsörjningen i regionerna, förbättra tillgängligheten och möta samhällets behov av ett hållbart resande har Norrtågs styrelse beslutat om en tågvision 2040 och tagit fram en plan för att utveckla trafiken och Norrtåg som verksamhet.

Norrtåg har sedan 2018 sökt efter möjligheter att utöka fordonsflottan för att kunna utöka trafiken ytterligare och utöka antalet reservfordon. Fordonsflottan är i dagsläget fullt utnyttjad och tillkommande trafik kräver fler fordon. För att få möjlighet till ytterligare tåg krävs god framförhållning och möjlighet att agera när tillfälle ges.

Övertagandet av fem fordon ligger väl i linjen med Norrtågs behov av fordonsresurser och trafikutökning under perioden fram till dess att nya fordon kan vara på plats. Fem tåg kan innebära att basutbudet som föreslås i tågstrategin kan byggas ut redan till Trafikplan 2027 (T27) på Sundsvall–Umeå (1 fordon) och Luleå–Haparanda (1 fordon), samtidigt som Norrtågs totala reservkapacitet kan utökas (1 fordon från och med fordonsleverans) och Norrtåg har en möjlighet att antingen byta ut de äldsta fordonen eller avropa en option för en trafikutökning även på Mittbanan (1–2 fordon).

Norrtåg AB:s styrelse har bedömt det fördelaktigt att överta tågfordonen från Västtrafik och rekommenderar ägarregionerna att ställa sig positiva till erbjudandet genom att underteckna en gemensam avsiktsförklaring. I och med undertecknande av

avsiktsförklaringen står ägarregionerna bakom och överlåter till Norrtåg att lämna in intresseanmälan till AB Transitio.

För Region Jämtland Härjedalens del innebär avsiktsförklaringen att vi tillsammans med övriga regioner står bakom och överlåter till Norrtåg AB att lämna in intresseanmälan till AB Transitio för fem Regina X52 som blir tillgängliga från 2026. Av de fem tågen fördelas två till Norrbotten, två till Västernorrland och ett till Västerbotten. Det innebär ökade kostnader och borgensåtagande för dessa regioner. Då utökningen av trafik på Mittbanan räknas som option innebär det i nuläget inga ökade nettokostnader för Region Jämtland Härjedalen. Borgensåtagande gäller för varje enskilt tåg varför Region Jämtland Härjedalen inte heller kommer ingå ett borgensåtagande genom avsiktsförklaringen.

Avrop av optionen, om trafiken ska starta till T27, måste ske senast vid kapacitetsansökan i april 2026. Under förutsättning att Norrtåg inte minskar sin fordonsflotta kan avrop ske vid kapacitetsansökan i april inför varje tidtabellsår under hela trafikavtalsperioden.

Region Jämtland Härjedalen har en mycket ansträngd ekonomi och att utöka trafiken på Mittbanan enligt ovan bedöms enligt nuvarande kostnadsnivåer öka nettokostnaden med cirka 11 – 12 mnkr per år. Budgetutrymme för en sådan kostnadsökning saknas i Region Jämtland Härjedalens och kollektivtrafiknämndens budget för de kommande åren. Avsiktsförklaringen möjliggör att en eventuell utökning av trafiken kan beslutas när de ekonomiska förutsättningarna i det nya trafikavtalet är kända inför T27.

Förslag till beslut

Kollektivtrafiknämnden föreslår regionfullmäktige

1. Region Jämtland Härjedalen ställer sig bakom den Gemensamma avsiktsförklaringen om utvecklingen av Norrtåg.
2. Regionstyrelsens ordförande får i uppdrag att underteckna avsiktsförklaringen.

Beslut

Kollektivtrafiknämnden föreslår regionfullmäktige

1. Region Jämtland Härjedalen ställer sig bakom den Gemensamma avsiktsförklaringen om utvecklingen av Norrtåg.
2. Regionstyrelsens ordförande får i uppdrag att underteckna avsiktsförklaringen.

Expedieras till

Norrtåg AB

Region Västerbotten

Region Norrbotten

Region Västernorrland

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Avsiktsförklaring om utökad fordonsflotta för Norrtåg AB
- Gemensam avsiktsförklaring om utvecklingen av Norrtåg
- Övertagande av ytterligare Regioner för utvecklad trafik och trafik kvalitet
- Svaromål på frågeformulär för intresseanmälan
- T27 Trafikbeställning trafik med tillkommande fordon 2027 och 2033